

DUCE DEO
DISPUTATIO PHILOSOPHICA

De

MAGIA NATURALI,

*Cum approbatione & Consensu V. dæ Facultatis Phi-
losophicæ in celeberrima, quæ Aboæ ad Auram est,
Academia eruditis ad ventilandum
publicè exhibitæ.*

PRÆSIDE

M. IOHANNE S. VVASSENIO
VV-Gotho.

RESPONDENTE

AXELIO JONÆ OXKEL / Finlando.

Ad Diem 17. Junij, horis & loco consuetis,
Anni 1648.

Seneca.

Cum imus per occulta naturæ, cum divina tractamus, vindicandus est à malis
suis animus.

Levin. Lemn. ex Arist.

Nihil in natura rerum tam minutum, tamq; vile & abiectum, quod non aliquid
● admirationis hominibus adferat.

A B O Æ,

Excudebat Petrus Wald/ Acad. Typogr. 1648.

HEROI EXCELSO,
Generosissimo ac Illustrissimo Domino,

DN. LINNARDO TOR-
STENSON,

Comiti in Orjala / L. B. in Wirstadth / Domino in Res-
stadth / Forstena & Rasst / Equiti Aurato. S. R. M. tic
Regnorumq; Sveciæ ac Gothiæ Senatori & Consiliario, exer-
citus Generali campi Marschallo, nec non Generali
per Pomeraniam Gubernatori, Domino
gratiosissimo.

Salutem & devota obsequia.

Graves sunt causæ, illustrissime Comes, quæ me impulerunt, ut Disputationem hanc
nomini tuo sacrarem ut gratitudinis redhostimetum, ut subiectionis arrhabonẽ.
Sciens prætereo tua in universam patriam, ne dicam ultra, heroica merita, quibus
omnes Europæi Orbis populos in tui non solum venerationem, sed & admirationem rap-
uisti, unde tot laudum trophæa, tot æternitatis symbola magnifica tibi cumulasti. Taceo
etiam summum tuum in Ordinem Literarium favorem & clementiam omni stylo ma-
iorem. Attingam specialiora: Non enim me fugit, quot & quanta Generosus & No-
bilissim; parens tuus beatæ memoriæ TORSTEN LYNARSON / Ecclesiæ
parenti meo concedit, quondam membrum pietate & liberalitate conspicuum, in pa-
rentem meum contulit beneficia: quot & quanta T. C. in eundem Liberalitatis & cle-
mentię reposuit vestigia, quæ omnia ille in sua senectæ etiamnum gratissimâ recondit
mente, gratissimo deprecatur ore. Gratitude hanc debitam, Cellissime Comes, quod
scias in patre meo non solum servatam, verum & in filium derivatam, volui munus hoc-
ce chartaceum (quod si ex se consideretur, vile; Si verò ex offerentis animo, maximum
profecto reputandum) humilimâ manu & mente offerre, ut non solum gratur me fer-
vens testarer, sed etiam Cell. Tux favorem & Clementiam mihi meisq; studiis lucraret.
Accipe igitur pro favore tuo singulari illum clientem, qui T. & Cell. servitiis se totum ob-
strictum proficitur.

Aboæ 15. Cal. Julij.

Anno 1648.

Tua Celsitudini

Humilimus & Devotissimus

JOHANNES S. WASSENIUS W. Gothus.
Author & Præses.

Magia Naturalis apud eruditos quosq; seculorum omnium in quanto fuerit & sit aestimio, Doctorum passim testantur monumenta. Hac primitus perfectè ornatus erat omnium nostrum parens Adamus: Hac imbutus erat Salomon, Sol & Sal sapientissimorum regum Mundi: Hujus enim de omnibus Naturæ mysticis sermones, nil nisi accuratæ erant disputationes. Hanc sapientissimi quicq; festo excepere plausu, ut Empedocles, Esculapius, Democritus, Plato, Anaxagoras, Archimedes, Porta &c. qui ad hanc Helenam formosissimam, ad hanc physicæ lampadem maximam sibi acquirendam è patrijs suis discesserunt, exilijs potius quàm peregrinationibus susceptis: Hæc Dea est, cui fame sicci, siti aridi, procul à villarum amoenitatibus, amicorum congressibus, in cubiculorum recessu contabescences sedulo litant. In hujus ego, ne post Homerum Iliada conscribere videar, laudes asurgere nolo, nullus interim dubitans, quin omnes candidi hanc materiam ut scitu jucundissimam & utilissimam, ita ventilatu dignissimam, vel me tacente, sponte suâ judicent. Cum itaq; Divinâ affulgente gratiâ, privatim Collegium physicum I Disputationibus XXII. inclusum jam ad finem ferè perduxerim, placuit agellum Magicum aliquantulum laboriosius assumere repastinandum, atq; ea quæ de Magia Naturali antea privatim breviter proposui, nunc publicè paulò fusiùs persequi & paralipomena quædam sectari, idq; cum ob materiz jucunditatem, tum etiâ gravitatem & æmplitudinem: nulli enim in physicis tantum reperitur oblectamenti

& commodi, quantum in ipsa naturali magia. Hinc
verissimum est illud, quod Christ. Gluckstadt ex Libavio
dicit: Disputant quidē multi de vāno, de infinito, de motu, de aeternitate
mundi & aliis quæstionibus Physicis, verum ubi anxie admodum singula e-
volverunt, nihil amplius in singularitate rerum profecerunt, quā fortē me-
diocriter eruditus. At hęc Magia stupenda Dei Opt. Max. opa
nobis pandit & ob oculos ponit, hęc est, quæ tot naturæ
arcana & occultas proprietates eruit & patefacit, totq;
Sympathiæ & antipathiæ effecta perquā admiranda
inquiri. Hęc nostra jam Rhodus erit, hic nobis pro vi-
ribus saltandum.

Cer lingvamq; Deus Sacro nunc flamine iustia,

Quò tibi discursus gratus & hicce fiet.

THESIS I.

Mundum ex concordia & lite compositum esse acu-
tè pronuntiavit Empedocles: In mundo nempe
ut infinite, ita admirabiles rerum naturalium sunt for-
ma, qualitatibus nunc occultis, nunc manifestis scatē-
tes stupendis, quæ omnis amoris & odij sive sym-
pathiæ & Antipathiæ præbent fundamentum. Ex
his perfectè cognitis & rectè applicatis, Natura lu-
dentis latentes delicia ac divitiæ magnificaq; spectacu-
la oriuntur, quæ non mercede sed miraculo coluntur,
undè scientiarum surgit Apex Magia. Hanc er-
go magnorum in Philosophia procerum vivis ex-
perimentis probatam improbare vel negare, est
experientiæ bellum indicere.

2. SYMPATHIA est amor naturalis corporis unius erga aliud. *Amant enim se natura nullo accepto beneficio. Naphta è longinquo ad se ignem trahit & inflammatur. Celebre est arctissimum illud ferri & magnetis conjugium, quo inito velut fœdere inter se suavissimo adhærescunt complexu: Selenites nuda cutis contactu sanguinem quavis ex parte manantem sistit, dicente Fernelio: Frigore læsis medicamentis profunt frigida; adustis calida. Venenum veneno pellitur & similia similibus sæpè curantur. In Austria duo fuisse perhibentur gemelli, qui objectis Solis ad januam corporis lateribus, feras & claustra recluserunt. Sic multa sunt animalia, herbe, lapides, quæ cum homine atq; etiã inter se maximam ferunt concordiam.*

3. ANTIPATHIA est odium naturale corporis unius adversus aliud. *Sicut enim raptus similitum, sic etiã fuga dissimilium in tota viget natura. odio se prosequuntur plurima vehementissimo, nullã datã offensã. Oleo, butyro ac pinguedini accensis aquam si affundis, ignis aquam fugiens, non sine murmure loca petit superiora ipsaq; sæpè incendit ædes: Pernicialia sunt cicutæ & rutæ odia. Torpedo ad motum licet pigra, mugiles tamen venatur & capit velocissimos. Hirundinis nestrum & amygdala amara ebrietati resistunt. Un-*

gula alci comitali morbo contrariatur. Homo & serpens ita irreconciliabili dissident similitate, ut viso saltem serpente horreat & contremiscat, imò hoc viso femina non raro abortiant. Elephas suam, arctem & murem metuit ac fugit: Pullus gallinaceus vix ovo exclusus accipitrem aliasq; rapaces volucres formidat & ad matrem fugâ sibi consulit, cum equum vel bovem non pertimescat. Sic lupum fugit ovīs, hyænam canis, canem lepus, accipitrem columba. Homines etiâ quidam innato quasi ardent odio, licet nullâ ab invicem injuriâ affecti: Talem affectum in Volusium se habuisse testatur Catullus:

Non amo te Volusi, nec possum dicere quare,

Hoc tantum possum dicere, non amo te.

Sunt homines, qui felum præsentia in animi incidunt deliquium; Sed nostri jam non est instituta singula ejusmodi hic enumerare: illi enim qui Natura atrij penitissima secreta & recessus intimiores penetrare gestit, difficile non erit alijs ut in medium proferre exemplorum myriades. Hinc prænominato Empedocli suffragatus Heraclitus, Naturam ex bello gentem affirmavit.

P O R I S M A. Qualitates occultas, quæ sensus fugiunt, proprioque nomine designari nequeunt, ignorantia Asylum & mulierularum nartias statuere, ignorantis & impudentis; non sapientis est. Non solum omnia naturæ opera ad notas & manifestas quatuor Elementorum mixturas earumque qualitatum temperaturas referri possunt, eum plurima, eaq; nobiliora super harum collisionem longè sint elevata & in abstrusiori natura primum fundata. Sic per qualitates occultas, non manifestas, magnes terram trahit, Heliotropium ad

prout intimiora naturæ mysteria per certas causas speculatur ibiq; quiescit; Ars est, dum, acquisitâ scientiâ, ulterius progreditur & opera admiranda molitur. Et proinde Magiâ per Habitû ex scientiâ & arte cõstât, salvâ tamen aliorû authoritate, definiendâ statuimus.

9. Duplici Magia gaudet objecto: Res enim abditas scrutatur & opera admiranda efficit. Secundum prius Divinatrix salutaris solita est, unde Scal. Cardanum ita alloquitur: Eam (magiam putat) tu cum separas à divinitate, non nisi ridiculam ac nefariam istam vestram Picatricis & aliorum lemurum nugas atq; somnia videris agnovisse; Secundû posteri⁹ Thaumaturgica dicitur, prout opera ea producit, quæ vulgarib⁹ ingenijs prodigiosa videntur.

10. Definitur itaq; Magia Naturalis non incommode, quod sit, Habitus rerû abditarû scientiâ, operûq; admiradorû arte cõstas, è Libro Naturæ acquisitus.

11. Cum itaq; partim contemplatione contenta sit, partim ad opera admiranda progrediatur, dividitur rectè in Theoreticam & Practicam. Illa rerum obscurarum & abditarum est scientia, quâ claruit Anaxagoras, qui ex secretiori cœlestium literarum scientia prædixit, quibus diebus saxum ex alto in terram esset casurum, quod etiam interdium ad Ægos flumen in Thrasia factum est. Idem secundû Theoreticam illam Magiam in siccitate maxima pluviam

*prædixit, eamq; ob causam divino honore tractatus est.
Talis etiam erat Democritus, dum olei providens
caritatem, in toto tractu omne coëmit oleum ex eoq; se-
quente anno questum fecit maximum. Hæc co-
gnitionis ad opera admiranda applicatio est: Se-
cundum hanc Archimedes, Porta, aliq; varia ead-
mira produxere opera.*

PORISMA. Verba, characteres & ceremoniæ ad Magiam Natura-
lem non spectant: qui enim hisce in morborum curationibus, studiis, cor-
vidu, bello, mercatura, agricultura, piscatura, &c. mira quædam præstare co-
nantur, non naturalem sed Diabolicam exercent magiam.

12. *Magia Naturalis in tota sua latitudine consi-
derata, cum sit habitus aggregatus ex scientia & arte,
merito eandem cum Philosophia sortita est divisionem,
imò Magiam secretiorem & subtiliorem Philoso-
phiam non absurdè dixerim: ad varias enim phi-
losophiæ partes, imò extra Philosophiam sese proten-
dit, ubi quicquid admirabile in natura præstat, id re-
tè Magia veniat nomine.*

13. *Primò itaq; magia ad Physicam spectat,
quatenus nimirū omnia opera admiranda ad ipsā
naturam velut normam exactissimam ponderan-
tur: totius enim Magiæ trutina physica est; ideoq;
hic omnia physici censuræ sunt submittenda, ac an spu-
ria naturæ proles sit Magia, an germana, disquiren-
dum. Dum itaq; physicus rerum naturalium abdi-
tas, & occultas proprietates ac affectiones de corpore
naturaliter per causas eruit & altius rimatur, Magiam*

Naturalem profitetur. Hic uberrima Naturæ secretionis ob-
stacula sese produnt, in quibus masculè se humana exercet industria. quis
hic magnetis vires, quibus ferrum trahit & ad mundi se convertit polos, non
obstupeſcat? Hinc ferrum vi magnetis supra tabulam potest saltare, nul-
lo viſibiliter lapide admoto: harenæ ab invicem ſeparari: ferrum in pariete a-
ſcendere & deſcendere: harenarum exercitus præhæri, & quæ ſunt innumera
ſuiſmodi naturæ ſpectacula amœniſſima.

PORISMA. Natura arte eſt præſtantior; ab illa itaq; magia ma-
gis dependet quàm hac: Magiæ enim opera nihil aliud ſunt, quàm Naturæ
opera; Ars verò ad opus miniſtra ſaltem eſt & famula. Ars potens, Natura
potentior, Deus potentiſſimus.

14. Deinde ad Botanicam etiam pertinet,
quatenus ex herbarum dignotione & accurata
earum cognitione debitaq; poſtmodum applica-
tione multa ſurgunt opera, quæ admirationem
pariunt vulgaribus, oblectationem eruditioribus.

*Quò enim major ignorantia, eò major admiratio. Sic
Mandragora adnata vitib' vinum efficit ſoporiferum,*

Hæc Magiæ Hannibal, adverſus Afros rebellantes à Chartaginenſib. miſſus,
lepidò ſtratagemate victoriam obtinuit: Nam vinum Mandragoræ permi-
ſtum in magna copia ſecum attulit: poſt levi prælio commiſſo, Afriſ con-
ſultò ceſſit, ubi Afri, caſtris eiſ occupatis, in gaudium effuſi, vinum iſtud
mandragoræ infectum avidè biberunt; quo factò inſtar mortuorum aliſſi-
mo ſepulti ſunt ſomno, undè Hannibal reverſus omnes eos abſq; difficultate
captos trucidavit.

PORISMA. Nulla herba (ſicut nec verba, characteres & ceremo-
niæ) tantà pollet virtute ac vi, ut corpora humana reddere poſſit inconſpi-
cua aut contra ictum iniuriæ immunia: Corpus enim coloratum per
medium rectè diſpoſitum, ab aſtantiſbus rectè ſeſe habentibus non poteſt
non videri: Molliæ etiam cum ſint corpora humana, molliſſimæ illæ, ſalvæ
manentibus animæ operationibus, in duritiæ mutari nequit. Ubi itaq; ii,
qui noſtrâ linguâ Gærda nominantur, nullam à ferro ſphæruſive plumbeis
ſentiunt læſionem, Diabolus ipſe ictus ſuſcipit, quo homines ſecum in æter-
nam trahat pernitiem. Botanica ergò à Botanomania diſtinguenda, vitioſa
vitioſis relinqvenda & decus virtuti.

15. Deniq; ad Medicinam ſe extendit Magia,
quatenus ſc. artiſcioſè, rectè & perfectè medi-

camenta sua miscere, temperare & compari modo ad ea peragenda componere & applicare novit. Ex hac ipsa adversus pestem præcautiones & antidota fortissima addiscuntur. Ex hac Magia parte vulnera gravissima brevissimo temporis spacio sanantur. Talem Magum fuisse Æsculapium perhibent, unde de illo versus:

Tuq; potens artis, reduces qui tradere vitas
Nosti, atq; in cœlum manes revocare sepultos.
Sic hominis subitanæ morte perempti calva Epilepsie
medetur, idem pœniam præstare, medicorum testatur calculus.

PORISMA. Unguentum armatorium Diabolicam magiam sapit, non Naturalem. Nullus enim hic adest contactus vel virtualis vel corporalis. Nulla hic inter ferrum lædens & corpus læsum sympathia. Nec obstat, illud, qui tali utitur unguento, Satanz nunquam hac in re implorasse opem. Adest enim pactum cum Satana, si non explicitum, implicitum tamen. primus enim inventor pactum habuit explicitum, qui verò hunc sequuntur, media à Diabolo præscripta adhibendo, implicitum habent. Ad Cedite mortales procul hinc, latet angvis in herba.

16. Præterea ad Chymiam sese dilatat, quatenus nimirum per calcinationes, extractiones, putrefactiones, sublimationes & corporum mistorum in atomos sive minima sua ignis adminiculo resolutiones, res admirabiles ac vulgi captum excedentes perficiuntur. Hic crassa corpora spiritus fiunt & spiritus vicissim crassescunt. Sic ferrum, æs, plumbum in aurum vel argentum potest mutari, aurum ex argento, ære, ferro, &c. extrahi. Hic Chymica illa
prin-

*principia Sal, Sulphur & mercurius à corpore misto
artificiose separantur & pura ab impuris secernuntur,
undè non solum admiranda, sed etiam utilissima sæpe
surgunt opera.*

PORISMA. Metallorum quorundam transmutationem negare, est
Experientiz reclamare & invalidis rationibus nimium considerare. Sensus
enim dimittere in iis, quæ sensibus manifesta sunt, & querere rationes, imbe-
cillitas humani est ingenii.

17. Tandem ad Mathematicam etiam spe-
ctat, ubi ex hujus principijs stupenda in Natura o-
pera construuntur. *Sic Magia docet ignem longis-
simè ejaculari, pneumatica horologia miro artificio
conficere, & quæ sunt sexcenta hujusmodi arcana uti-
lissima. In hac Magiæ specie laudem reliquis præ-
ripuit Archimedes Syracusanus Philosophus &
verè magus, qui specula fecit concava, quibus Roma-
norum Syracusas obsidentium classem incendit, imò in-
strumentis suis hostes tanto perculit terrore, ut non
amplius cum hominibus, verum cum Dijs sese pugna-
re persuasum haberent: idem vitreum fecit cælum,
ubi sub pedibus spectare licuit sidera. Hunc æmu-
latus Drebelius, globum confecit circumrotabilem, o-
stendentem Annos, menses, dies, horas, cursum pla-
netarum, &c.*

PORISMA. Opera Magiæ cum utilitate debent esse coniuncta.
Non enim omnia, quæ magiæ nomine circumferuntur, laudem merentur.
Reperiuntur non pauci, qui plura inania & inutilia, quàm frugifera sectantur,
qualia sunt: homines dementare, mulieres vestibus denudare, gemmas spu-
ritas producere veris prorsus similes, omnis generis monstra procurare, à quibus
et Deus & Natura abhorrent. Sic etiam artis inertis est vinum vertere in ta-
ceum. Rectè enim Scal. Exerc. 326. dicit: Nostri vindelici & Norici ma-

Hæc alteram huic adversam: malint forte eandem nostri Greci & Fenni. Sic etiam sterilis est ars Muscam eudere ferream, quæ è domini manu egressa, præsentis circumvolitet fessaq; ad manum heri revertatur: Membrana, quæ nucis cortice contineatur, Homeri iliadem inscribere: Navem eburneam tam parvam facere, ut pennis apicula regi queat. Hæc & similia, cum nec necessitatem ullam nec utilitatem adferant, & artifice magis quam emptori pro sint, multum laudis non merentur. Homines utilia ignorant, quia inutilia didicerunt.

18. Specialiter autem ad Astrologiam pertinet magia, & cum ipsa divinâ quadam consortij lege conspirat, quatenus nempe ex peculiari siderum influxu rerum consensus & dissensus non sine voluptate eruntur, atq; metallorum, lapidum, herbarum & animantium effecta, vires ac motus panduntur. *Hinc herbae, lapides, metalla, homines, bruta Saturnina, Jovialia, Martialia, Solaria, Venerea, Mercurialia, Lunaria.* Sic Heliotropium ab ortu in occasum Solem insequitur, abeuntem intuetur, cumq; eo circumvolvitur. Oriente canicula mare aestuat, vina in dolijs fervet ac ebulliunt. Sic etiam pro vario luminis motu & constitutione, vario etiam aestu ipsū mare cōcitatur, nunc indumescit nunc detumescit, fluit ac refluit. Formicae inter lunio quiescunt, plenilunio etiam noctibus operantur. Cancrorum, ostrearum & conchyliorum corpora cum Luna augentur & imminuuntur, imò in herbis, brutis & ipsis deniq; hominibus pro diverso Lunæ positu humores accrescunt & decrescunt.

P O R I S M A. Astra suo influxu in voluntatem hominis non agunt: Scilicet directè & necessario: inclinant astra, non cogunt. Sapiens ergo

19. Ad Oeconomiam non incompetenter refertur magia, quatenus parvâ rei familiaris jacturâ domesticas res parare & paratas admirabiliter conſervare facit. *Hic tempora fructibus ſerendis & colligendis, lignis ſecandis, alijsq; in oeconomia operibus præſtandis idonea panduntur, ut uſum nobis præſtent longiorem, commoditatem majorem.* Plura quidem adhuc pro ipſius Magiæ Maieſtate & amplitudine pugnantiâ promi poſſent, quæ brevitatîs ergo hic omittuntur.

PORISMA. Spiritus familiares acceptandi non ſunt, ſed Chriſtiano homini veneni inſtar fugiendi. Sunt eò dementiæ quidam progreſſi, ut putent ſe his licitè uti ſpiritibus (Dragodoctet) ab iisq; fortunas ac divitias accipere: certis etiam inſuſos erga ſuſus quidam tales geſtant, doctrinam & honores ab illis reportaturi. Verùm nulla homini cum Diabolo ſocietas orandum potius & laborandum.

20. Præter magiam hanc licitam è pulcherrimo Libro Naturæ petitam, datur etiam, ut diximus, alia infamis & Diabolica, quæ eſt privatio Habitus Magiæ Naturalis, quem in mancipijs ſuis ſupplere conatur Dæmon.

21. Hæc varijs & ſerè innumeris fit modis: mille enim nocendi artibus in genus humanum Satanæ fremit, miſeros homines ſeducendo. Ad tres autem generales ſpecies reduci poteſt fœda & deteſtabilis hæc Magia, quod ſit vel Divinatoria, vel Præſti-
giatoria, vel Eſſectoria.

22. **DIVINATORIA** est rerum abditarum ope
Dæmonis parta cognitio. Cum enim Satanas spi-
ritus sapiens sit, & multarum rerum abstrusissima-
rum cognitionem habeat, ideoq; homines arcana & oc-
cultia docere facile potest. Sicut autem ipse Diabo-
lus se sistit vel candidum ac velut Angelum Lucis, vel
Nigrum & spiritum tenebrarum; ita magia hæc
nefaria est vel subtilis, vel crassa. utraq; infinitis fit
modis, quos tamen hic recensere opera pretium non
ducimus.

PORISMA. Diabolus homines reverà à mortuis suscitare ac per
eos divinare non potest. Soli enim DEO Animarum competit reunitio.
Hinc etiam sequitur animas sagarum extra corpora abripi & ad nocturna co-
mitia transferri vicissimq; cum corporibus uniri neutiquàm posse.

23. **PRÆSTIGIATORIA** est admirandorum o-
peru sed apparëtium auxilio Diaboli producto,
Non enim omnes Satanae effectus veri sunt & tales
quales apparent, sed putativi per plurimi, quibus calli-
dissimus ille spiritus hominibus sæpè imponit, dum o-
culi tam magorum, quàm aliorum aspectantium, per-
mittente ita Deo, fascinantur & illuduntur.

24. Tripliciter autem præstigijs hisce homines
decipere solet. 1. Objectum verum removendo.
Sic magus quidam rustico devoravit currum cum foeno
& equis. 2. Objectum falsum offerendo. Sic ferunt
Pasetem discubitoris hospitibus lautissima convivia
monstrasse, eaq; vicissim statim evanuisse, discumben-
tibus omnibus fame & siti elusis. 3. Sensus perver-
ten.

tendo. Sic uvas succi plenas quidam protulit, quas cum hospites attrectare & rescindere tentarunt, quis loco uva, quam se manibus apprehendisse credidit, nasum tenuit & cultro supernè apposito, saltem non detruncavit. Sic quidam virginem in vaccam visus est transformasse, quæ licet à se ipsa & parentibus vacca specie visa sit, ab alijs tamen in propria apparuit forma.

PORISMA. Magi seiplos vel alios homines in urlos, Lupos, canes, feles, asinos & alia animalia reverà convertere non possunt. Non enim Natura, nec Satiæ hæc animalium productio & mutatio possibilis est.

25. EFFECTORIA est, admirandorum operum realium auxilio Diaboli productio. Sic Sagæ, indulgente ita Omnipotente, fruges perdunt, tempestates cient, pecora ledunt, homines claudos, surdos, cæcos reddunt, imò ipsi vitâ non rarò spoliant. Hic perversa Satane molimina in genus humanum cernere licet: Is enim qui posuit in cælo bellum, in paradiso fraudem, inter primos fratres odium, is etiam hominem contra hominem nefarijs excitat armis.

PORISMA. Demones cum Magis generare non possunt: Spiritus enim sunt; ergò nec corpus, nec organa generationi dicata nec semen habent.

Hæc jam pro instituti ratione de hac materia dicta sufficiant.

Tibi Christe IesV, noster Creator, noster Salvator, VIVE DeVS, It LaVS, honor, DeCVS
& GLORIA In æterna SecVL.

MANTISSÆ.

I.

Ethica, pars illa philosophiæ Activa, quæ de virtutibus & bonis moribus agit, in Scholis & Academicis dum proponitur, entia præter necessitatem non multiplicantur: quælibet enim res in proprio & competenti foro agenda.

2. Summum bonum civile non in divitijs, non in honore, non in voluptate, nõ in contéplatione; Sed in virtutis non impedita actione consistit.
3. Virtus Heroica peculiarem divini Numinis afflatum postulat.
4. Vera Fortitudo nulli noxia, multis proficua est.
5. Ignaviæ notâ non rectè inuruntur, qui ad monomachiam provocati sese præsentibus non sistunt: Neq; etiam illi, qui pericula supra naturam posita formidant.
6. Mater infantem, nisi grave aliquod impedimentum obstat, proprijs uberibus alere debet.
7. Aristocratia Democratiâ tolerabilior est; Monarchia verò utraq; longè præstantior.

P A R A D O X.

Verum dicens, simul de eadem re mentiri potest:
& contra.